

Небезпечна спадщина
Андрій Анатолійович Кокотюха

TeenBookTo

Пригоди двох друзів – розумника Максима Білана і силача Дениса Черненка – продовжуються. Цього разу вони приходять на допомогу маленькій дівчинці, яка загубила песика. Відважним хлопцям таки вдасться зруйнувати «бізнес» викрадачам домашніх улюбленців. А поїхавши в Карпати на фестиваль пісні, Максиму і Денис у та їхній подружці Оксані довелося втрутитися у дуже дивну і запутану історію – ловити нечисту силу в затишному карпатському будиночку, що отримав у спадщину від свого дядька-мольфара українець з Канади Зорян Бачинський.

Андрій Кокотюха

Небезпечна спадщина

Серія «TeenBookTo» заснована у 2017 році

Художнє оформлення та ілюстрації В. С. Печеник

© А. А. Кокотюха, 2014

© В. С. Печеник, художнє оформлення та ілюстрації, 2019

© Видавництво «Фоліо», марка серії, 2017

Собачі клопоти

1. Тато читає газети

Родина Біланів не часто вечеряла разом.

Сам голова сімейства, Білан-старший, часто повторював: рідні люди повинні триматися разом. А нічого, мовляв, так не гуртує, як спільна сімейна

вечеря. Мама не заперечувала. Тільки тато сам же перший порушував традиції, варто було лише їх зробити правилом. То він десь затримався і прийшов пізно, то з головою в роботу поринув у кабінеті, і його не докличешся, а то взагалі спить без задніх ніг – закінчив чергову справу і відпочиває.

У Максимової мами – інші погляди. Якщо в родині хлопчик, то він мусить вчитися бути самостійним. Уяви собі, казала вона Максимовому татові, як буде, коли син виросте. Одружиться і вже наступного дня почне капризувати: давай, мовляв, жінко, їсти. Збирай на стіл. Хіба сучасні чоловіки повинні так себе поводити? Ні, хай краще ніхто в родині ні від кого не залежить. Є можливість поїсти всім разом – добре, збираємося за столом. Нема – хай кожен сам себе обслуговує. Добре хоч холодильник повний. Хто коли хоче, той тоді і їсть.

Сам же Максим не знав, що йому більше подобається: коли всі трое Біланів статечно вечеряють за кухонним столом, чи коли кожен накладає собі на тарілку всього, чого бажає, та споживає де і як бажає. І перший, і другий варіант мав свої плюси та мінуси. А головне – робив їжу чимось буденним, необов'язковим. Хочеш їсти – їж. Не хочеш – ходи голодним. Є насправді більш цікаві справи. Тут Максим усе ж таки вбачав скоріш татову правоту: не треба робити з їжі культу і зациклюватися на ній.

Цього травневого вечора склалося так, що Білани сіли вечеряти гуртом. Був вихідний день. Причому не просто неділя, а день завершення дещо втомливої череди неодмінних травневих свят. Всі, хто хотів, відсвяткували все, що хотіли. Причому багато хто з татових ділових партнерів мотнув на ці дні за кордон відпочивати – все одно толком не працюватимуть. Через те Білан-старший нарешті виспався, нікуди не поспішав. Тож нічого не завадило татові, мамі й синові попити на кухні чаю зі спеченим вільною від поточних справ господинею пирогом зі смородиновим варенням.

Зробивши добрячий ковток зеленого чаю із жасмином, тато взяв із купи газет, складених на підвіконні, верхню, недбало перегорнув її.

– Скільки раз просив, – промовив він із невдоволеними нотками в голосі. – Не витягайте ви з поштової скриньки цього безкоштовного мотлоху! Тут же нема чого читати, зате повна хата сміття.

– Макулатури, – поправила мама.

– Ну, макулатури, – погодився тато. – Раніше її хоч приймали на вагу і книжку хорошу давали. Тепер тільки скриньки захламляють... Сміттепровід для чого придумали? Туди цей мотлох!

– Чому мотлох? – Максим не міг пояснити раптової образи, але все одно таке зауваження його зачепило. – Люди стараються, друкують. Інші теж стараються – розносять. І потім, невже там нічого справді корисного не можна знайти?

Тато глянув на сина поверх окулярів у тонкій елегантній оправі.

– Приємно, синку, що ти так поважаєш працю інших. Це значить, що люди з часом поважатимуть і твою. Але ось послухай, – тато пробіг очима по

сторінці. – Продам папугу. Дуже здібний. Говорить. Ціна договірна. Номер телефону... Нам потрібен папуга?

– Може, комусь і треба, – знизав плечима Максим.

– А ти, синку, глибше копай, – тато навіть склав газету. – В Україні папуги не водяться. Значить, їх треба везти сюди з-за кордону. Той, хто привіз його в Київ, явно зробив це для власної втіхи. Навіть навчив його говорити...

– Напевне, слово «дурак», – вставила мама.

– Ага, – погодився тато. – Люди з малесеньким розумом учать папуг говорити саме це слово. Ну, от, тепер жива іграшка хазяїнові набридла. Він продає її, і, прошу мати на увазі, не до зоопарку. І вже точно – не в клуб любителів папуг, якщо такий у нас є. Знаєте, читаючи такі оголошення, можна скласти уявлення про тих, хто дихає з тобою одним повітрям. Причому, синку, дуже розчаруватися.

Максим ніколи б не подумав, що такі серйозні висновки його батько здатен зробити, прочитавши кілька звичайних оголошень у безбарвній дармовій газеті. Аж сам зацікавився, потягнув газетний аркуш до себе, розгорнув.

– Що ти про це скажеш, тат? Знайду собаку... І номер телефону, куди звертатися...

– І? – байдуже запитав Білан-старший.

– Нічого. Хтось пропонує свої послуги. Знайду, значить, вашого собаку. Я бачив на стінці сусіднього будинку оголошення: «Зник собака. Тому, хто знайде – винагорода».

– Правильно, – кивнув тато. – Хтось втрачає, хтось знаходить. А ще більше людей викидає такі газетки. Значить, марно всі кругом працюють. Ефекту нема. Дякую всім!

Останні слова він сказав мамі. Тоді підвівся і діловито запитав:

– А чому б, синку, нам не прогулятися у скверик? Погода – наче на замовлення, – і навіть промугикав: – Травень, травень, лагідний травень...

Прогулятися з татом? Чому б і ні!

2. Чемпіон і дівчачі сльози

Солоний піт заливав Денисові Черненко очі.

Тут, на невеличкому стадіоні неподалік від затишного о цій вечірній травневій порі скверу, він уже другий тиждень щовечора бігав підтюпцем. Незабаром, під кінець навчального року, буде традиційний забіг на сто

метрів. І це, як точно знав Денис, збіжиться з фінальними змаганнями за Золотий кубок.

Поки що вирватися в беззаперечні лідери Черненкові не вдавалося по очках – усіх претендентів на голову випереджав Толик Тумановський з паралельного класу. Нічого дивного. Він виривався вперед, коли всі плавали наввипередки і стрибали з вишки. Толя, єдиний, хто мав змогу регулярно ходити в басейн, тут міг дати фору кому завгодно. А раз плавець – значить, ноги треновані і дихалка не підводить. Тому на кросі першого травня показав кращий результат. Ні, Золотий кубок цей Толик легко забирає.

Але Денис Черненко спокійно і впевнено рухався за ним. І мав цілком реальні шанси вийти якщо не на друге, то точно – на третє призове місце. А значить – хоч і не помахати переможно Золотим кубком, та все ж таки отримати приз переможця. Безкоштовний абонемент, який відкриє для нього на півроку двері одного з кращих спортивних залів міста: про це можна не лише мріяти – за це варто боротися.

Тому хлопець намотував по асфальтованій біговій доріжці стадіону коло за колом. Кожного вечора збільшуючи навантаження і пробігаючи на одне коло більше. Дорослі чоловіки, мешканці довколишніх будинків, котрі час від часу виходили сюди розтрусити жирок, не витримували темпу знятого семикласника. Це Денисові лестило.

Пробігши останнє на сьогодні коло, чемпіон з розбігу бухнувся на товсту металеву трубу, відполіровану сотнями сідниць до блиску, яка правила тут за спортивний снаряд. Відсапався, витер піт тильним боком долоні. Тоді задер білу футболку з емблемою київського «Динамо», обтер лице та волосся нею. Посидівши так кілька хвилин, Черненко підвівся і, кинувши прощальний погляд на хлопців, котрі без особливого ентузіазму кобпали на футбольному полі м'яча, неквапом рушив додому.

Заплакану дівчинку він побачив, щойно зайшов у сквер. Вона сиділа на краєчку найближчої до виходу лавки, опустивши голову. Її худенькі плечі здригалися. Дівчинка виглядала на кілька років меншою за Дениса. Його молодші брат і сестра, двійнята Коля і Оля, були ще меншими за цю чимось ображену дівчинку. І плакали обое частіше. Через те повз тих, хто ридма ридає, особливо молодших за себе, Черненко спокійно пройти не міг.

Сквер не був безлюдним. Інші лавки займали бабусі, мами з колясками та молодь із пляшками пива. До сліз малої нікому з них діла не було. Рішуче підійшовши до дівчинки, Денис присів біля неї, незграбно погладив по коротко стриженому волоссю на голові.

– Е, малеча... Ти чого? Скривдив хтось?

Дівчинка підвела на нього худеньке заплакане личко.

– Собака, – тихо мовила крізь сльози.

– Що – собака? Покусав собака? Куди вкусив?

– Не... Пропав... Забіг кудись і все...

– Давно? – діловито поцікавився Денис.

– Не знаю... Я вийшла з песиком гуляти... Я завжди ввечері з ним гуляю. Тітка каже, песик бігати повинен. Ось я і відчепила поводок. Потім гратися почала, я завжди граюся он там, на майданчику, – вона кивнула головою на дитячий майданчик, де з нагоди теплого вечора було ще повно дітей. – Ніколи нічого такого не було... Марту всі знають...

– Що за Марта?

– Собаку так звуть. Вона дівчинка. Пекінес... Завжди з нею всі граються. А тут вона кудись забігла. Я вже кричала, гукала, все кругом облазила... Тепер мені від тітки нагорить, – по щоках дівчинки знову покотилися величезні гіркі сльози.

– Від якої ще тітки?

– Тітка Клава... Мамина сестра... Я живу в неї, мама з татом за кордоном працюють. У них контракт, відмовитися не можна. А тітка Клава нікого не любить, тільки Марту свою... Я боюся додому йти...

Не знаючи, як дати всьому цьому раду, Денис знову погладив дівчинку по голові. Хотів витерти сльози своєю футболкою, та вчасно передумав: не дуже вона чиста, до того ж волога.

І раптом рвучко звівся на ноги. Ось хто допоможе!

Просто йому назустріч по алеї крокували Максим Білан і його батько.

3. Дуже простий план

– Гей! – на всю силу легенів гаркнув Черненко, привертаючи до себе увагу і махаючи приятелеві рукою.

Той махнув у відповідь, щось коротко сказав татові й підійшов до Дениса і дівчинки. З першого погляду дійшло – щось тут не те, щось погане коїться.

Черненко не чекав, поки Білан почне запитувати. Сам у двох словах усе розповів, а тоді навіть не сказав чи запропонував – заявив із вимогою в голосі:

– Людині допомогти треба!

– Та ясно, – погодився Максим. – Тільки як ти собі все це бачиш? Зараз поділимо район на квадрати, зберемо народ і почнемо під кожен кущик заглядати?

Почувши таку безнадійну пропозицію, дівчинка тепер заревіла вголос. На двох підлітків, що розмовляли з малою, почали косо позирати бабусі з сусідніх лавок.

- Вмієш ти втішити, - невдоволено буркнув Денис. - Сам бачиш - нема виходу.

- Все через те, хлопче, що думати ти поки не зовсім навчився, - повчальним тоном мовив Максим.

- Ну-ну, поговори в мене!

- Так, давай ще зараз гризтися, - Черненко починав дратувати Білана. - Подумай сам: собачка не могла кудись забігти сама. Мала, ти бігала додому? Не крутиться там ваша Марта, біля під'їзду чи на сходах?

- Сто разів бігала, - схлипнула дівчинка. - Як на зло, тітки Клави теж удома нема, пішла кудись до приятельки, прийде пізно. Її песика у дворі всі баби знають. Якби Марта додому прибігла, мені б уже сказали.

- Так, - кивнув Максим. - Отже, пес пекінес не дурний, дорогу додому знає. Але не прийшов. Значить, загубився серйозно. Може навіть таке бути: вискочить собака на дорогу перед машиною - водій загальмує, рятуючи собаку. Бачить - пес породистий, явно не бродячий. Бере собі в машину, а тоді дає оголошення: мовляв, знайшовся песик, прикмети такі-то.

Ці припущення помітно заспокоїли дівчинку. Черненко втішився, помітивши, як у неї почали висихати сльози, а в очах натомість з'явилися проблиски надії.

- Він правду каже? - запитала дівчинка в Дениса, в якому вже бачила якщо не Господа Бога, то, як мінімум, старшого брата - захисника.

- Не знаю, чи правду, - чемпіон скоса глянув на свого приятеля - «ботаніка». - Але те, що правильно говорить - сто відсотків. Він у нас уміє правильно мислити.

- Тебе як звати, мала? - поцікавився тим часом Максим, і Денис роздратовано прикусив губу. От дурень! Ім'я людини, в якій трапилося горе, треба завжди дізнаватися в першу чергу.

- Таня-а, - вичавила з себе дівчинка.

- А тітку, значить, звуть Клава? - вів далі Максим.

- До чого тут тітка? - рятівник всіх маленьких дівчаток Денис Черненко відчув, що Білан потроху перебирає на себе контроль над ситуацією.

- Клавдія Зіновіївна, - схлипнула дівчинка і витерла рештки сліз. - Вона хороша, добра, тільки собачку свою дуже любить...

- Більше, ніж людей, - зробив категоричний висновок Денис.

- Значить, Тетянко, робимо так, - діловито сказав Максим. - Їсти хочеш?

- Не дуже...

– Хочеш, – зробив висновок хлопець. – Зараз ми тебе погодуємо. Тим часом я попрошу свого тата, він подзвонить Клавдії Зіновіївні і пояснить ситуацію. Потім навіть проведе тебе додому. Ну а ми ось із ним, – Максим кивнув на приятеля, – спробуємо пошукати твого песика пекінесика. Годиться?

Впевнений тон Максима і мужній вигляд Дениса остаточно заспокоїли дівчинку. Вона навіть посміхнулася. Не відкладаючи справу надовго, Максим поспішив до тата, який терпляче чекав сина на лавці, і вже за п'ять хвилин Білан-старший вів Таню за руку до себе додому.

Максим жестом підкликав до себе Дениса, і той неохоче підійшов. Знаючи, що його поважний батько успішно впорається зі злюю тіткою Клавою, Черненко чомусь гнівався сам на себе: у його родині нема дорослих поважних мужчин, які можуть взяти на себе такі самі клопоти. Розуміючи, що ані Максим, ані його тато тут ні до чого, Денис усе ж таки не приховав своєї неприязні.

– Цікаво, як ти шукатимеш собаку... Сам слід візьмеш, носом, мов той вірний Мухтар?

– Все наче навмисне складається на нашу користь, – таємниче відповів Білан. – Гайда чайок пити. Заодно душ приймеш, мокрий онде весь.

Денис не сумнівався – вони йдуть до Бабусиної хати.

4. Платна послуга

Невеличка однокімнатна квартира, яку Максим прозвав Бабусиною хатою, була предметом його гордості і таємної білої заздрості Дениса. Все ж таки білої – чорною заздрістю Черненко нікому ніколи не заздрив. Його мама попереджала: гріх, від цього невдачі трапляються. А зараз, коли йде фінальна боротьба за чемпіонський титул, Денис узяв за краще не гнівити долю.

Цю квартиру заповіла Максимові його бабуся. Після закінчення школи майбутній студент може володіти нею цілком і повністю. Поки що тут Білан обладнав щось типу власного робочого куточка. Батько поставив йому комп'ютер, підключений до інтернету, сюди ж Максим переніс магнітофон і диски з улюбленою музикою. Віднедавна Бабуся хата час від часу ставала штаб-квартирою Білана й Черненка.

По дорозі Максим витягнув із поштової скриньки стосик безкоштовних газет і з поважним виглядом потрусив ними в повітрі. Денис лиш знизав плечима – теж мені, фокусник, макулатуру збирає... Але можливість швидше прийняти холодний душ переважила всі упередження, і Черненко, зайшовши в квартиру, відразу пішов у ванну. Швиденько сполоснувшись і накинувши на голі мокрі плечі запропонованого Максимом рушника, Денис вмотивувався в крісло.

– Ну, давай, що ти там ще надумав.

– Цього разу нічого особливого, – усміхнувся Білан. – Просто все дуже класно збіглося, наче на замовлення. Годину тому тато над цим сміявся, а тепер це може нам допомогти вирішити проблему нашої Тані, яка голосно плаче.

Розгорнувши газету на потрібній сторінці, Максим поклав її на Денисові коліна.

– Читай ось тут, – тицьнув пальцем.

– Знайду собаку, – прочитав Денис, запитально глянув на приятеля, тоді – знову на оголошення. – Нічого собі... Знайду собаку... Де ж це він її знайде?

– Це ми зараз дізнаємося, – Максим діловито взяв трубку радіотелефону, набрав зазначений у газеті номер мобільного телефону.

Після четвертого гудка на тому боці почулося:

– Вас слухають.

Говорив чоловік, навіть молодий хлопець. Максим кахикнув.

– Добрий вечір.

– І вам.

– Я дзвоню за оголошенням. Хочу знайти собаку.

– Без проблем, – спокійно відповів незнайомец. – Давно вона пропала?

– Години чотири тому.

– Де ви живете?

– Чоколівка, вулиця...

– Району досить. Собаки ж губляться не на конкретних вулицях, а взагалі – в місті. Пес молодий, старий?

Цього Максим не знав. Але тітка Клава повинна встигнути полюбити свого песика. Значить, собака мусить жити в неї не менш ніж...

– Три роки, – ляпнув хлопець навмання.

– Порода?

– Пекінес.

– Кобель чи...

– Дівчинка! – випалив Максим, аби не вживати вголос слів, що, за виразом мами, мають сумнівне звучання при невинному лексичному значенні.

– Кличка?

- Марта.

- Нічим не хворіє?

Тут Максим знову розгубився, але - лише на коротку мить. Раз тітка Клава випустила свою Марту на вулицю, значить, зі здоров'ям у песика все гаразд.

- Богу дякувати, - впевнено промовив хлопець і додав: - Здорова, наче бик.

- Ну, прекрасно. Ваші батьки, юначе, знають, що собака загубився?

- Звичайно! - тут Максим не брехав. - Тому я і дзвоню вам. Кажуть - сам загубив, сам і шукай.

- А вони знають, що послуга наша - платна?

Ось тут Білан справді розгубився. Йому і в голову чомусь не могло прийти, що в безкоштовній газеті можуть давати оголошення про надання комерційних послуг. Розгубленість не приховалася від очей Черненка, він подався вперед, у очах читалося німе: «Що там?», але Максим жестом заспокоїв його.

- Звичайно, - відповів, ніби щодня веде подібні справи. - А про яку суму йдеться?

- Незалежно від того, купували ви пса чи вам його подарували, за те, що ми знайдемо вашого улюбленця, ви будете винні нашій фірмі від третини до половини вартості такої тварини.

- Послухайте, - обережно заговорив Максим. - Собаки взагалі-то - це друзі людей. Невже ви думаете, що друзі та дружба оцінюються грошми?

- Юначе, - реготнули на тому кінці, - ви ж не людину шукаєте. Собаки, коти, папури, іжаки, навіть смердюхи скунси - це товар. Можете вважати, що ми допомагаємо вам безкоштовно, з бажання, аби армія бродячих собак стала меншою на одну - вашу. Але зовсім безкоштовно наша фірма працювати теж не буде. Ми затрачуємо зусилля, і...

- Я зрозумів, - не зовсім ввічливо перебив співбесідника Білан. - Я запитав батьків, а завтра по обіді давайте з вами зустрінемося. В мене є фото песика.

- Хай так, - легко погодився незнайомец. - Третя година дня, Центральний автовокзал, біля «Макдональдсу». Влаштовує вас?

- Звичайно. Як я вас упізнаю?

- Я сам до вас підійду. Все буде добре, вирішимо проблему, знайдемо собачку, - бадьоро відповів незнайомец, і в трубці почулися короткі гудки.

5. Як працює спинний мозок

Суть розмови Максим пояснив Денисові двома словами. Той, на відміну від Білана, зовсім не збентежився і не здивувався.

– А чого ти хотів, чувак? Всяка робота робиться за гроші. Інша річ – де їх взяти? Тьотя Клава не дасть.

– Ти що, знаєш ту тьотю Клаву?

– Я бачив, як наша нещасна Таня плаче. Тітка її – сто відсотків – до печінок дістала зі своїм пекінесом. І живе мала з тіткою не з доброго дива. Так треба – і все. Ох, Максе, бачив я таких тіток. Чує мое серце: нічого тут не вигорить із грішми.

– Ну, нехай батьки малої з-за кордону присилають...

– Думаєш, так просто? Звісно, вони погодяться, тільки час усе це: туди, сюди, п'яте, десяте... Без грошей ці твої пошуковці кроку зайвого не зроблять. Бо бачать, у якому всі стані. Час на їхньому боці, січеш?

– Січу, – погодився Білан. – Не просити ж мені грошей у тата на чужу собаку? І потім, я ж не знаю, скільки такий пес коштує.

– Запитай у тітки Клави, – гмикнув Денис. – Вона скаже – мільйон. Третя частина від мільйону – скільки буде, порахуй, відміннику... Ні, тут інакше треба вирішувати. Не втягувати сюди нікого. Твій старий, до речі, вже втягнутий.

Максимові не сподобалося, як Денис раптом почав дивитися на нього. Незатишно йому стало, навіть холодок хребтом пробіг.

– Ти чого витріщився?

– Так, нічого... В тебе свої якісь гроші є? Тільки не бреш, чувак: є?

– Є, – не думаючи, кивнув Максим. – Я на ролики збираю, з вересня на жуйках, шоколадках та чіпсах економлю.

– Багато назбирав?

– Є трошки... Все одно, думаю, мало за знайдену собаку вийде.

– А ти не думай, – впевнено мовив Черненко. – Хто б на зустріч із тобою не прийшов і яку б локшину на вуха тобі не чіпляв, подібну публіку я спинним мозком відчуваю, – для переконливості Денис задер руку і поляскав себе ззаду трошки нижче плечей. – Покажеш їм живі гроші, кілька купюр – уже розмова піде. Скажеш – аванс. Ну, все, що маєш. Решту, мовляв, після успішного завершення операції.

– А ролики? – Максим не хотів цього говорити – в нього вирвалося, і про це він тут же пошкодував. Та слово все одно було сказане.

Денис примружив очі.

– Головне зараз – аби мала Таня не плакала, зрозумів? Коли все закінчиться, і вона радісно притисне знайдену Марту до грудей, нехай каже своїм батькам: треба стільки-то грошей, бо я наловила гав. І все тобі повернеться. Згоден?

Максим Білан не був згоден з доводами Дениса Черненка. Але саме за це небажання погоджуватися йому раптом стало дуже соромно. Тому нічого не сказав, просто кивнув. Для певності – кивнув ще раз.

– Ну, молоток! – ляснув його по плечу Денис. – Завтрашня розмова вже відбудеться. І я пропоную приставити до того, хто говоритиме з тобою, «ноги».

– Тобто? – не зрозумів Максим.

– Ну, ти підеш на переговори, а я піду за тобою. Тільки мене той мужик, чи хто він там, бачити не буде. А коли ви розійдетесь, я піду за ним і спробую простежити. Цікаво мені, як ця їхня фірма збирається знайти песика. Ось це і називається «приставити ноги». Так у серіалах про поліцію говорять.

– Для чого, цікаво, за ним стежити?

– Розумний ти, Білан, – зітхнув Черненко, – але все ж таки дурненький. Ось скажи: ти з батьками за кордон відпочивати їздив?

– Було кілька разів. Туреччина, Болгарія, навіть у Єгипті мумії бачив, минулого літа.

– Твій батько туристичну путівку в спеціальній фірмі купує чи так само на Центральному автовокзалі біля «Макдональдса»?

Тепер Максим зрозумів Денисову логіку. Навіть ляснув себе по лобі – чому сам не подумався? Застряг на грошовому питанні, далі вмісту власної скарбнички просто не думав. А в Черненка голова не засмічена такими речами, між тим – простий життєвий розум.

– Молодець! – похвалив він товариша. – Якби ми зараз мали справу з нормальною фірмою, вона б зазначила в оголошенні стаціонарний міський телефон. І зустріч призначили б мені в офісі. Нехай невеличкому, зате – з конкретною адресою. Як ти там кажеш? Спинним мозком все відчуваєш? У мене, здається, теж спинний мозок запрацював. І підказує він: щось тут не зовсім чисто.

– Якщо й зовсім нечисто, – буркнув Денис.

Задзвонив телефон. Білан-старший напівжартома доповів синові: з тіткою Клавою він особисто переговорив, вона погодилася поміняти гнів на милість і не дуже сварити племінницю Таню. Бо, як розуміє тато, Максим і цей його дивний друг Денис вирішили самі шукати зниклу Марту... В цьому він і запевнив невдоволену тітку: дуже скоро її улюблений пекінес знайдеться, до цього докладаються зусилля справжніх професіоналів. А зараз одного з

фахівців батьки наполегливо просять повернутися додому, бо завтра – підйом до школи.

Нехай навчального року трошки лишилося – розслаблятися все одно не треба.

6. Артур клацає язиком

Діяти Денис із Максимом домовилися ось як.

Після школи закидають речі в Бабусину хату. Потім ідуть на місце зустрічі. Причому до зупинки йдуть разом, а потім Білан сідає у перший-ліпший потрібний їм транспорт, а Черненко – у наступний тролейбус чи маршрутку, яка буде в той бік. Коли Максим буде біля «Макдональдсу», він повинен стояти спокійно і не шукати очима Дениса.

– Будь спок, – запевнив його товариш. – Я з тебе очей не спущу. Головне – аби той, хто прийде на зустріч із тобою, не второпав, що ти не сам. Я навіть думаю, що він теж з'явиться раніше, аби вирахувати тебе і переконатися, що прийшов ти сам, без супроводу.

– Теж мені – шпигунів знайшов, – скривив рота в посмішці Максим, та швидше для порядку. Він ще не звик, що в цій історії Черненко почав думати і робити правильні висновки першим. Як всяка мудра людина, Білан завжди готовий був визнати чийсь правоту, навіть коли йому самому хочеться виглядати найрозумнішим.

– Шпигунів – не шпигунів: все одно треба тримати вуха гостро, – повчально мовив Денис. Йому, в свою чергу, починало подобатися, що цього разу він перехоплює ініціативу.

Як задумали, так і зробили.

День видався сонячним, небо – безхмарним. Пекуче, як для травня, сонце сліпило очі. Максим, тупцяючи біля «Макдональдса», роззирався в різні боки, закриваючись від променів долонею. Куди б не повернувся, сонце все одно сліпило. На дитячому майданчику було на диво тихо. Видно, за тривалі вихідні діти вже встигли награтися з батьками досхочу.

Вкотре повернувшись обличчям до виходу з підземного переходу, що біля самого автовокзалу – саме звідти чекав він появи незнайомця, – Максим раптом почув за спиною:

– Привіт, юначе!

Голос знайомий. Максим, хоч і чекав когось, та все ж таки здригнувся – надто вже з несподіваного боку з'явився шукач собак. Озирнувся, потім – розвернувся всім корпусом. Нічого особливого. Чоловік як чоловік. Вірніше – молодий хлопець. Щоправда, щось у ньому відразу відштовхнуло Максима, змусило машинально зробити крок назад. І тут же зрозумів що – запах.

Коли стоїш у серці гамірної площі та ще й у дуже теплу погоду, неприємний запах шибав в ніздрі відразу. Від молодика тхнуло так, ніби він нещодавно вийшов із зоопарку, де перед тим місяць чистив клітку з бурим ведмедем. І хоч одягнений він був звичайно – джинси, кросівки, джинсова куртка на однотонну футболку і кепка з великим козирком на голові, – запах доводив: незнайомиць явно мешкає в якомусь іншому світі. Поки що не відкритому Максимом. І населеному здебільшого чотириногими.

Собаками. Так, від незнайомця в кепці пахло собаками. Запах був не надто густим, аби відштовхувати від молодика інших і змушувати озиратися перехожих. Та все ж таки достатнім для того, аби кожен, хто довго перебуває з ним поруч, відчував легкий дискомфорт.

– Ну, я тут, – молодик розплився в широкій посмішці, простягнув хлопцеві широку долоню. – Здоров ще раз. Звати мене Артур. Ти в нас хто?

– Максим, – Білан легенько потиснув простягнуту руку.

– То як, Максе, гроші з собою? Приніс?

– А де мій собака? – спитав хлопець назустріч.

– Ух, який ти розумний, Максиме, – клацнув язиком Артур. – Чудово. Значить, ми домовимося. Коротше, фото собачки приволік?

– А ви не казали...

– Правильно, – погодився Артур і знову клацнув язиком. – Думав, ти сам здогадаєшся. Коли губиться людина, її фотку в першу чергу несуть.

– Знаєте, я б на фотографії з двох собак одного віку, однієї статі і однієї породи свого навряд чи впізнав би, – впевнено заявив Білан.

– О! – Артур утретє клацнув язиком. – Такий малий, а такі золоті слова! Значить, пекінес, сучка, – Максима пересмикнуло від цього слова, хоча він знав, що воно пристойне, – три роки, кличуть Мартою. Нашийника на ній не було? Ну, знаєш, деякі собачники вказують на нашійниках кличку собачки і свою адресу...

– Знаю. Тільки на Марті такого нашійника не було.

– Гірше, – розвів руками Артур. – Та нічого, знайдемо. Днів зо три доведеться попрацювати, але звиняйте, юначе, – швидше не вийде. Тільки безкоштовно, сам знаєш, дорослий вже, нічого не... – знову «клац», і манера ця почала Білана серйозно дратувати, як і запах цього Артура.

– Та вже ж розумію, – як міг важко зітхнув хлопець, поліз до задньої кишені шкільних штанів. – Тільки знаєте, у мене не все. Ну, я принесу решту, обов'язково. Тут лише ось скільки...

Перед зустріччю з невідомим Максим вдався до хитрощів. Пішов у супермаркет, куди мама останнім часом іноді посилювала його самого на закупки і де його знали касирки, та розміняв усі гроші, які відкладав на ролики. Там було не так уже й багато. Однак для зручності, наскладавши якусь

кругленьку суму дрібною, Максим обмінював все на крупні купюри. Тепер зробив навпаки, отримавши замість кількох папірців значної вартості пухкенький стосик купюр вартістю поменше. Розрахунок простий. По-перше, грубенька пачечка грошей завжди справляє на позір краще враження, ніж одна велика купюра. Побачивши стосик купюр, важко від нього відмовитися. По-друге, можна спробувати натиснути на жалість: ось, мовляв, по гривні та по дві збирав, у всьому собі відмовляв, зробіть поступку...

Артур не справляв враження людини, здатної когось пожаліти. Зате пачечка грошей таки справила на нього враження. Сіпнув рукою, стиснув купюри пальцями, майже силою видер їх із Максимової руки. Не рахуючи, запхав до внутрішньої кишені куртки.

– Ну, домовилися: це нехай буде аванс. Тільки гляди мені – за три дні збери всю суму. І подзвони, хороші новини будуть.

Махнувши на прощання рукою, Артур насунув кепку нижче, майже на носа, і поквапився геть. Ішов швидко, не озираючись. Максим раптом відчув холодок усередині: а раптом він приїхав на машині? Як же тоді Денис зможе приставити до нього «ноги»...

Обійшлося. Артур сунув до найближчої зупинки і, судячи з усього, зібрався їхати кудись проспектом Науки. З дверей автовокзалу вигулькнув Черненко і, ніби ні при чому, подався за ним.

Від раптового рішення в Білана аж ноги підігнулися – він подібного не чекав. Та він відразу прийняв його.

7. Собача територія

У маршрутці Денис запросто примостився навпроти Кепки, як він охрестив про себе Артура.

Наморщив носа – чимось невловно гидким несло від цього типчика. Ввічливо попросив його передати гроші за проїзд. А тоді демонстративно відвернувся до вікна, наче нема йому ніякого діла до того, хто куди іде і для чого це робить. Проте при зовнішньому спокої всередині чемпіон був, наче скручена пружина. Завжди готовий розпрямитися і вискочити за Кепкою на першій же зупинці.

Проте Кепка, здавалося, нікуди не поспішав. Сидів спокійно, теж дивився у вікно і, здавалося, не звертав уваги на пасажирів, котрі старалися відсунутися від нього якомога далі. Настільки, наскільки дозволяв простір мікроавтобуса.

Так доїхали до Корчуватого. Кепка почав збиратися на вихід, Денис попхався за ним. Вийшли вони майже одночасно, і чемпіон змусив себе трошки затриматися. Присів, роблячи вигляд, що шнурок на кросівку розв'язався. Дочекався, поки Кепка зникне в підземному переході. Поспішив за ним.

Переїшовши дорогу, неприємний молодик дочекався на зупинці з того боку ще однієї маршрутки. Очевидно, він знав, що чекати доведеться довгенько: купив у бабці на малесенькому вуличному базарчику невеличку склянку насіння і почав лузати, спльовуючи лушпиння собі під ноги. Здавалося, Кепка ні на кого і ні на що не звертає уваги. Вирішивши не випробовувати долю, Денис, позираючи в бік молодика, все ж таки пішов до зупинки не по прямій, а зробив коло. В результаті вийшло так, що він обійшов «об'єкта» з тилу і підійшов до зупинки зовсім з іншого боку.

Вчасно – коричнева маршрутка саме наспіла. Номера Черненко не роздивився, шаснув у салон, побачив відразу біля виходу вільне місце біля вікна, поспіхом протиснувся туди, посунувши огрядну жінку з кошиками.

– Лазять тут, лазять, – буркнула вона, і Денис злякався – зараз всі на нього дивитимуться. Обійшлося – нікому з пасажирів до семикласника діла не було. Куди вони тепер ідуть, Черненко не знав – бувати в цих краях йому якось не доводилося. Великі будинки поволі лишалися позаду, крізь пишні квітучі зелені зарості де-не-де проглядалася смужка води. Куди ж цей Кепка забрався? Зовсім далеко від людей?

Коли водій звично оголосив: «Кінцева!», Денис вискочив першим і відбіг подалі, у бік єдиного в цій місцевості житлового будинку. Люди, що виходили слідом, дружно рушили туди. Лише Кепка покрокував у протилежний бік – неширока стежка асфальту вела ліворуч, кудись поміж дерев та кущів. Порахувавши до десяти, Черненко рушив слідом. Вже коли останній острівець цивілізації лишався позаду, хлопець почув, як за спиною зупинилася ще одна маршрутка. Та вже не озирався – боявся загубити Кепку і загубитися сам.

Але, як виявилось, загубитися тут поки що складно. Асфальтована стежка вела прямо, до якогось сітчастого паркану. Ним огородили велику територію, за якою Денис спочатку узяв будку з охоронцем, а зробивши ще кілька кроків – горбики перевернутих човнів. Кепка прямував туди впевнено, не озираячись. Та все ж таки Денис зішов з асфальту і почав пересуватися від дерева до дерева.

Там, серед дерев та невеличких куп побутового сміття, він побачив першого пса.

Це була звичайна дворняга з тих, кого називають собаками невідомої породи. Собака виліз з кущів, узяв хлопця, на мить зупинився. Завмер і Черненко: мало чого можна чекати від бродячого друга людини. Пес схилив голову, ніби вирішуючи, обгавкати чужака чи ну його, а тоді для годиться рикнув і подріботів по своїх справах. Зустріч відволікла Дениса від головної мети, і коли він пошукав очима Кепку, то побачив: дружньо махнувши рукою охоронцеві в плямистому однострої, молодик рухався вперед і просто зараз міг зникнути серед човнів.

Просто назустріч йому вибігло відразу кілька здоровенних чорних собак. Один пес навіть грізно гавкнув, та Кепка, не зупиняючись, на ходу потріпав звіра по голові, і собачий гурт, не звертаючи на молодика уваги, побіг кудись у бік берега.

Значить, склав два і два Денис, цей, у кепці, тут свій. І таки має справу з собаками. Причому – серйозну, бо ці тварини його впізнають. Одначе

дружньо місцеві «друзі людей» зовсім не виглядають. Черненкові якось не хотілося бути покусаним зграєю нічийних чотириногих тварин. Як не хотілося і відступати.

Тому, не довго думаючи, Денис підбіг до сітчастого паркану, сподіваючись, що охоронець зі свого місця його не помітить, підстрибнув, схопившись руками за металевий край сітки, допоміг собі носами, вхопився зручніше, підтягнувся – і ось уже перелазив на заборонену територію.

Куди він потрапив – Черненко ще не зрозумів. Всюди, куди не глянь, лежали човни, старі та нові, стояли катери, і, що більш неприємно, час від часу лунало собаче гавкання. На якусь мить хлопцеві здалося: він опинився на якихось Заборонених Територіях, мов герой з мультика-фентезі. Населені ці Території могутніми лихими потворами, а охороняють їх собаки-мутанти.

Приблизно прикинувши, куди міг рухатися Кепка і згадавши при цьому все, що знає про спортивне орієнтування, Денис, скрадаючись і пересуваючись ривками, пішов уперед. Поки що псів на своєму шляху не зустрічав, а скоро побачив і ймовірну кінцеву мету своєї дивної подорожі. В глибині огороженої території, трошки далі від поставлених у лінію перевернутих човнів, притулився будиночок. А коли вже бути точним – старий вагончик, з тих, у яких живуть будівельні бригади. Вагончик давно зняли з коліс, поставили на два бетонних блоки, до дверей приставили металеві сходи. На ці сходи саме піднімався Кепка. Поставивши праву ногу на верхню сходинку, постукав у двері.

Вони відчинилися.

Хто стояв на порозі, Денис розгледіти не встиг. Боковим зором уздрів двох собак. У породах хлопець не дуже розбирався, але як виглядають кавказькі та німецькі вівчарки, знав. Чорний «кавказець» і коричневий, з рудуватим відтінком «німець» трусили в його бік. Внутрішній голос підказав Денисові: це не печальна дворняга, ці навіть не обгавкають – кинуться, поженуться, не втекти.

Гарячково роззирнувшись у різні боки, побачив Черненко невеличку халабудку. Дуже схожу на сарайчик, де зберігають різні інструменти. В селі бабця в подібній халабудці ховала лопати, граблі та сапку. Часу на роздуми не було – зайцем метнувшись до рятівного сховку, Денис шаснув усередину і причинив за собою на диво міцні, як для такої халупки, двері.

Вчасно.

Зовсім поруч хряснули двері. Наблизилися важкі кроки. Чоловічий голос роздратовано промовив:

– Скільки разів тебе просив, Артуре – не лишай сарай навстіж!

Денис забився в найтемніший куток. На ходу підхопив шматок брудного брезенту, який валявся на земляній підлозі, потягнув на себе.

Двері прочинилися. Щось м'яко стукнулося об підлогу. А тоді, на превеликий жах чемпіона, ззовні брязнули ключі.

8. У полоні

Кроки віддалилися.

Денис зсунув з себе брезент, став рачки, підліз до дерев'яної стіни сарайчика, легенько торкнув її рукою. Збито з дошок, причому – яких попало. Судячи з усього, будівельним матеріалом стали частини зовсім уже старих човнів. І вибрані найціліші: халабудка, яка на перший погляд виглядала сірниковим будиночком, зблизька виявилася неоковирною, проте досить міцно збитою.

Це не означає, що її не можна розламати. Кілька хороших ударів плечем чи ногою – і все, полонений на волі. Проте безшумно вибратися не вийде аж ніяк. І вже напевне першими на гуркіт прибіжать тутешні собацюри. Денис чомусь не був певен, що Кепка та його приятель із вагончика поспішать відкликати собак, коли ті почнуть сіпатися на непроханого гостя.

Картаючи сам себе за дурну халепу, Черненко звівся на рівні ноги, обтрусив штани на колінах і глянув, що ж кинув у сарайчик господар. Величенький мішок лежав на землі і ворухився. Наблизившись, Денис боязко торкнув його ногою. Всередині заворушилося сильніше, почулося скавчання. Ясно, там якась тварина. Очевидно, песик, раз уже вся ця історія на собаках зав'язана. Вирішивши не розв'язувати мішок, Денис підійшов до дверей. Тепер зрозуміло, чому вони такі міцні – тут час від часу щось переховують, і стороннім очам не треба знати, що саме.

Штовхнув двері. Зачинено. Коли їх відчинять найближчим часом – невідомо. Не хотілося б ночувати тут, на брудному брезенті, поруч із собакою в мішку. Припустімо, мішок заберуть. Та двері знову не забудуть зачинити. Невже доведеться здаватися і придумувати пояснення для цих собачників? Кепка – не дурний. Відразу згадає хлопчиська, котрий сидів навпроти нього в маршрутці. Складе два і два, все зрозуміє...

Тільки тепер Денис зрозумів усю серйозність та небезпечність свого становища. А коли готовий уже був остаточно впадати у відчай, почув за тонкою стіною:

– Егей, ти тут?

Бути цього не може! Білан, його голос! Звідки він тут узявся?

– Тут, тут! – кинувся на голос Денис і побачив крізь щілину між дошками око і частину обличчя свого напарника.

– Тихо, тихо! – попередив Максим. – Сиди спокійно, щось придумаю...

– Ти як тут?

– Коли побачив, що ти за Артуром назирці рушив – не стримався.

- За яким, у біса, Артуром?

- Так його звати. Того, за ким ми стежимо. Розумієш, ноги самі вперед за тобою понесли. Коли до Корчуватого доїхали, думав - загублю вас. Пощастило - маршрутки якось так незвично, майже одна за одною підійшли. Гукати тебе, сам розумієш, не хотів... Найважче виявилось через паркан перелізти і на собак не нарватися.

Максим сказав Денисові головне, але, звісно, не все. Він не міг допустити, аби Черненко далі грав першу скрипку. Подавшись за Денисом, Білан у якийсь момент вирішив у такий спосіб бодай зрівняти їхні шанси. Та все повернулося таким чином, що Максим своїми діями отримав можливість витягти приятеля з мимовільної пастки. Денис тим часом внутрішніми суперечками товариша не переймався. Його влаштовувало, як усе складалося, і хотілося чимшвидше вибратися на волю.

І все ж таки Білан вирішив не поспішати. Визирнувши з-за стіни сарайчика, він знову заховався, притиснувся до щілини в дошках.

- Слухай мене, - промовив він. - Поки побудь тут, а я гляну на цих собачих королів ближче. Здається мені, просто зараз є шанс дізнатися якщо не про все, то принаймні багато про що. Добро?

- Валяй, - змирився Денис. - Тільки обережно. Тут пси - мов твої вовкулаки.

- Помітив уже, - погодився Максим, ще не зовсім розуміючи, як саме планує непомітно визволити Черненка з полону.

Глянув ліворуч, зиркнув праворуч, подивився прямо - наче собак не видно. Та й людей теж. Зібравшись, Максим одним ривком подолав відстань від сарайчика-халабуди до вагончика і буквально закотився туди. Коли перевернувся на живіт, мало не зомлів. Просто перед обличчям, сантиметрах у десяти, стояла брудна бляшана миска з якимось ідлом. Явно не для людини. Отже, пес, якому це призначено, просто зараз може прибігти на своє місце...

Проте міняти місце було вже пізно. Над головою грюкнуло, і сходами спустилися спочатку ноги в знайомих уже кросівках, потім - ноги, взуті в шнуровані армійські чоботи, у які заправлені зелені плямисті штани.

«Тільки б не помітили!», - майнуло в Максимовій голові. Розпластався на землі, завмер.

9. Помилка викрадача

- Значить, кажеш, вигорить справа? - говорив Плямистий, і його голос, на відміну від голосу Артура, виявився на диво приемним. Власник такого голосу не може замислювати щось лихе.

- Насправді, нічого складного не бачу, - хвалькувато відповів Артур.

- А хіба ми не домовлялися - проблемних собак не шукати? - тепер у голосі Плямистого звучала погроза.

- Тю! Які тут проблеми?

- Дуже великі, Артурко! Добре, якщо ти їх розв'яжеш. А якщо ні? Взяв у якогось пацана останні заощадження зі скарбнички. Мама йому, ма'ть, на пиріжки і лимонад давала, він не доідав, не допивав, і все для чого? Для того, аби якийсь Артурко просто так собі все запацючив?

Максим під вагончиком закусив губу. Хвацько тут його прорахували і розкололи, нічого не скажеш. Не важко здогадатися, як школяр назбирав папушу з дрібних купюр. Та не кожен здатен розуміти, яку цінність оцей дріб'язок може являти для семикласника і які надії він може покладати на нього. Варто цим надіям не виправдатися...

- Коли пацан зрозуміє, що нехороший Артурко його недоїдені з початку навчального року пиріжки ось так узяв і злимонив, він побіжить скаржитися мамі, - Плямистий ніби читав Максимові думки. - Гаразд, пацан проклацав і десь загубив улюбленого собаку. Нехай пацана навіть насварили. Тільки одне діло - собака кудись забіг, і зовсім інше - дорослий лоб ні за що забирає в наївної дитини вистраждану копійчину, його єдиний скарб. Мама за вечерею доводить цей прикрий факт до відомо тата. А тато починає дізнаватися, хто ж він такий - нехороший молодик Артур, котрий видурює грошки в наївної дівчорі. Це ще, Артурко, півбіди. Біда - коли тато хлопчика покличе на допомогу дядів поліціантів. А ці дяді в формі дізнаються, з ким же водить дружбу і має спільні справи нехороший Артур. Невже ми для того починали наш маленький бізнес, аби так по-дурному запалитися?

- Чого відразу - палитися? - Артур говорив водночас обурено і плаксиво.

- Того, друже, що собачка породи пекінес - не рідкість у нашому славному місті. Але й не так уже часто трапляється. Роздобути її за три обіцяні дні ти навряд чи зможеш, - тепер голос Плямистого втратив усю свою повчальність та добродушність, чоловік перейшов на жорсткий тон: - Домовлялися: беремося шукати лише зниклих собак поширених порід. Із тих, що можна без проблем розшукати і впарити згорьованим собачникам. У крайньому випадку ти, Артурко, крадеш якогось цінного пса, а потім пропонуєш безутішному хазяїнові викупити домашнього улюбленця. Ми успішно провели сім таких оборудок, і тепер ти через свою жадібність хочеш усе завалити? Зазіхнув на хлоп'ячі заощадження?

Тепер до Максима поступово починало доходити, що відбувається, і в чому полягав головний задум двох аферистів. Звісно, це розуміння навряд чи могло допомогти йому повернути власні гроші. А перспективи допомогти дівчинці Тані взагалі ставали тепер нереальними. Зате можна спробувати вивести на чисту воду цю солодку парочку.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=51015327&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.